

RAPPORT: TOEZICHT OP DE POLITIONELE SAMENWERKING TUSSEN BELGIË EN TURKIJE: DE EENZIJDIGE MEDEDELING VIA DE BELGISCHE VERBINDINGSOFFICIER IN TURKIJE VAN EEN LIJST MET PERSOONSGEGEVENS EN INFORMATIE MET BETREKKING TOT 1.713 PERSONEN AAN DE TURKSE AUTORITEITEN OP 7 JUNI 2017

PUBLIEKE VERSIE

Referte: CON22008

ORGANE DE CONTROLE DE L'INFORMATION POLICIERE

CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE
ORGANE DE CONTROLE DE L'INFORMATION POLICIERE

RAPPORT

INHOUD

1. INLEIDING EN CONTEXTUALISERING 3

2. BEVOEGDHEDEN VAN HET CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE 4

3. METHODOLOGIE 6

4. RECHTSKADER 7

4.1. WETTELIJK REFERENTIEKADER 7

4.2. FOCUS OP DRIE ASPECTEN VAN HET TOEPASSELIJKE RECHTSKADER: WETTELIJKHEID VAN DE VERWERKING, VERPLICHTING OM ONJUISTE OF ONVOLLEDIGE PERSOONSGEGEVENS BIJ TE WERKEN EN LEVERING VAN HET BEWIJS VAN DE CONFORMITEIT VAN DE UITGEVOERDE VERWERKING 7

5. RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK 10

(1) Persoonsgegevens en informatie met betrekking tot 1.713 personen ("de lijst met 1.713 personen"), die het voorwerp uitmaakten van een internationale signalering (INTERPOL) vanwege België, werden in de vorm van een lijst via de Belgische verbindingsofficier in Turkije en op eenzijdige wijze toegestuurd aan de Turkse autoriteiten, samen met de bestaande en gebruikte kanalen voor internationale uitwisseling van politionele informatie; 10

(2) De rechtsgrondslag en het doel van de lijst met 1.713 personen zijn niet duidelijk geïdentificeerd; ... 10

(3) De rechtsgrondslag voor communicatie van de lijst met 1.713 personen vanwege de Belgische politiediensten aan de Turkse autoriteiten is niet duidelijk geïdentificeerd; 11

(4) De naleving van technische en organisatorische maatregelen die ten minste de vertrouwelijkheid, de beschikbaarheid en de veiligheid van de communicatie van de gegevens garanderen werd niet duidelijk aangetoond; 11

(5) De politiediensten tonen niet aan dat alle redelijke maatregelen tot naleving van het beginsel van actualisering van de gegevens in de lijst met 1.713 personen zijn genomen in de zin van artikel 44/11/13, §3, van de wet op het politieambt; 11

(6) De stelselmatige doorverwijzing van de personen die het voorwerp uitmaken van een weigering van binnenkomst op het Turkse grondgebied naar het Controleorgaan opdat ze hun rechten zouden uitoefenen krachtens artikel 42 van de wet van 30 juli 2018 (WGB), verlegt de kwestie van de bijwerking van de gegevens naar de verificaties door het Controleorgaan terwijl dit in de eerste plaats behoort tot de verantwoordelijkheid van de politiediensten die deze gegevens hebben doorgestuurd; 11

(7) De betrouwbaarheid van de niet-gedateerde lijst van 1.713 namen die werd toegestuurd aan het Controleorgaan, kan niet worden geverifieerd en het bestaan van eventuele eerdere versies of latere correcties kan niet worden uitgesloten. 11

6. CONCLUSIE – CORRIGERENDE MAATREGELEN EN AANBEVELING 14

6.1. CONCLUSIE 14

6.2. CORRIGERENDE MAATREGELEN EN AANBEVELING 15

RAPPORT

Dit rapport betreft een publieke versie van het toezichtonderzoek. Dit betekent dat het niet of niet noodzakelijk alle elementen bevat die vermeld worden in het basisrapport dat aan de bestemmelingen wordt gericht. Sommige elementen of passages zijn weggelaten of werden geanonimiseerd. Daar kunnen diverse redenen voor zijn, zowel van wettelijke aard of omwille van opportuniteitsmotieven: het niet openbaar maken van politionele technieken of tactieken, het geheim van het onderzoek, het beroepsgeheim, het feit dat een tekortkoming inmiddels werd verholpen enzovoort.

1. INLEIDING EN CONTEXTUALISERING

1. Het Controleorgaan op de politionele informatie is krachtens de artikelen 42 en 240, 4° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WGB) belast met de verwerking van de aanvragen tot onrechtstreekse uitoefening van de rechten (toegang, rechtzetting en wissen) van de betrokkenen alsook van klachten (hierna "individuele dossiers" genoemd).

In het kader van de verwerking van deze individuele dossiers heeft het Controleorgaan vastgesteld dat er een toename is van het aantal aanvragen in verband met een weigering van binnenkomst op het grondgebied van een derde staat. Concreet richt een betrokken persoon zich tot het Controleorgaan naar aanleiding van een weigering van binnenkomst op het grondgebied en geeft de betrokkene aan dat dit (waarschijnlijk) het gevolg is van het bestaan van een internationale signalering door België, volgens de informatie die de betrokkene heeft ontvangen.

De meeste van deze individuele dossiers hadden betrekking op het Turkse grondgebied.

2. (…)
In sommige dossiers is uit de evaluatie van de gegevens gebleken dat de betrokken personen eerder waren opgenomen in "een lijst" van personen die ervan werden verdacht misdrijven te hebben gepleegd. Deze lijst zou zijn meegedeeld aan de Turkse autoriteiten.

3. Het zijn de vaststellingen *prima facie* alsook de ondervragingen die het kader van de verwerking van een individueel dossier te buiten gingen, die hebben geleid tot de opening van het toezichtonderzoek CON22008.
Om te beginnen was er reden om na te gaan of er inderdaad "een lijst" was aangelegd en, in voorkomend geval, welke gegevens die lijst bevatte.
Ten tweede moest het rechtskader worden geïdentificeerd waaronder de betrokken "lijst" was aangelegd en desgevallend ter kennis was gebracht van de Turkse autoriteiten.
Ten derde en naargelang het resultaat van het onderzoek moest de correcte toepassing van het beginsel van actualisering van de aan een derde verstrekte gegevens worden gecontroleerd.

4. Het huidige rapport heeft betrekking op de conclusies van het onderzoek dat het Controleorgaan heeft gevoerd met betrekking tot de politionele samenwerking tussen België en Turkije, meer bepaald de eenzijdige mededeling van een

lijst met persoonsgegevens en informatie betreffende 1.713 personen via de Belgische verbindingsofficier in Turkije aan de Turkse autoriteiten op 7 juni 2017.

2. BEVOEGDHEDEN VAN HET CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE INFORMATIE

5. De wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WGB)[1] heeft het Controleorgaan op de politionele informatie ('Controleorgaan' of 'COC') hervormd tot, meer bepaald, een volwaardige toezichthoudende instantie boven op de controlebevoegdheden inzake beheer van de politionele informatie zoals bedoeld in de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (WPA). Artikel 71, §1, en de Titels 2 en 7 van de WGB beschrijven de opdrachten en bevoegdheden van het COC. Er wordt in deze context ook verwezen naar de controleopdrachten zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot en met 44/11/14 van de WPA betreffende het informatiebeheer door de politiediensten. Aldus is het Controleorgaan bekleed met een toezichts- en controleopdracht, wat betekent dat het COC in de marge van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de gegevensbescherming ook aandacht besteedt aan elementen zoals de doeltreffendheid van het informatiebeheer en de politionele interventie. Op basis van voornoemde regelgeving heeft het COC dus een algemene toezichtsbevoegdheid ten aanzien van alle operationele en niet-operationele verwerkingen van (persoons)gegevens die worden verricht door de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus (GPI[2]).

6. Wat betreft de controleopdracht is het Controleorgaan belast met de controle van de verwerking van de informatie en gegevens zoals bedoeld in artikel 44/1 van de WPA, met inbegrip van die welke worden ingevoerd in de gegevensbanken bedoeld in artikel 44/2, alsook met eender welke andere opdracht die aan het Orgaan wordt toevertrouwd door of krachtens andere wetten.

7. In dit kader verricht het COC vaststellingen en kan het gebruik maken van verzoeken, aanbevelingen, waarschuwingen en/of corrigerende maatregelen (dwingende bevelen), bij voorkeur als "*ultimum remedium*" indien het COC inbreuken op de toepasselijke regelgeving vaststelt.

Het Controleorgaan is meer bepaald belast met het toezicht op de inachtneming van de regels betreffende de rechtstreekse toegang tot de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) en de rechtstreekse raadpleging ervan, alsook

[1] B.S. 5 september 2018. Ze bevat ook bepalingen voor toepassing van Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), hierna 'de AVG', en van Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna de "Richtlijn Politie-Justitie" of *LED* (*Law Enforcement Directive*)).

[2] Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

de inachtneming van de verplichting zoals bedoeld in artikel 44/7, 3de lid van de WPA, die alle leden van de politiediensten ertoe verplicht om gegevens in te voeren in deze gegevensbank.

8. Door middel van een controle van de werking verifieert het Controleorgaan of de inhoud van de ANG en de procedure voor verwerking van de gegevens en informatie die er worden bewaard, beantwoorden aan de bepalingen van de artikelen 44/1 tot 44/11/14 van de WPA en hun uitvoeringsmaatregelen.

9. Wat betreft het gebruik van onzichtbare camera's handelt het COC als een soort 'BAM'-commissie[3]. Volgens artikel 46/6 WPA moeten elke toestemming tot en wijziging van niet-zichtbaar gebruik van camera's in de gevallen zoals bedoeld in artikel 46/4 ter kennis worden gebracht van het COC, behalve wanneer camera's worden gebruikt onder het gezag van een magistraat. In dit kader onderzoekt het COC of er is voldaan aan de voorwaarden van de beslissing tot uitvoering of verlenging van de maatregel.

10. Bovendien neemt het Controleorgaan kennis van de klachten en doet het uitspraak met betrekking tot hun gegrondheid[4]. De leden en de medewerkers van het Controleorgaan[5] beschikken over onderzoeksbevoegdheden en er kunnen corrigerende maatregelen worden genomen[6].

11. Daarnaast is het Controleorgaan ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie (afgekort 'AIG'), zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 "*op de Algemene Inspectie en houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten*", en van de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') zoals bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 "*betreffende de verwerking van passagiersgegevens*", belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de WGB en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/14 van de wet betreffende het politieambt en/of met eender welke andere opdracht die aan het COC wordt toevertrouwd door of krachtens andere wetten[7].

12. Ten aanzien van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen is het Controleorgaan bevoegd met betrekking tot de verzoeken die deze dienst richt aan de BELPIU in fiscale aangelegenheden, krachtens artikel 281, §4, van de algemene wet "*inzake douane en accijnzen*" van 18 juli 1977, zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de verwerking van passagiersgegevens*".

13. Tot slot is het Controleorgaan in het kader van de wetgeving inzake de retentie van gegevens krachtens artikel 126/3, §1, 8ste lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna 'de WEC')[8], ook

[3] Bijzondere Administratieve Methoden.
[4] Artikel 240, 4° van de WGB.
[5] Het gaat om de personeelsleden van de Dienst Onderzoeken / Service d'Enquête (DOSE) en van het secretariaat, i.e. juristen en ICT-deskundigen.
[6] Artikelen 244 en 247 van de WGB.
[7] Artikel 71, §1, derde lid juncto artikel 236, §3, van de WGB.
[8] Zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (B.S. van 8 augustus 2022).

belast met de validatie (of niet) van de statistieken betreffende het aantal strafbare feiten en de bewaartermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone, i.e. een materie in het kader waarvan het Orgaan alle bevoegdheden uitoefent die eraan zijn toegekend door Titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Bij toepassing van artikel 42, §3, 2de en 3de lid van de WPA is het COC bovendien ook belast met de controle van de verzoeken vanwege de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot raadpleging van de gegevens betreffende de elektronische communicatie waarbij de verdwenen persoon betrokken is.

14. Tegen sommige beslissingen van het COC kan er binnen een termijn van 30 dagen beroep worden ingesteld voor het hof van beroep van de woonplaats of de maatschappelijke zetel van de eiser; dit hof behandelt de zaak als een tussenprocedure in overeenstemming met de artikelen 1038, 1040 en 1041 van het Gerechtelijk Wetboek[9].

3. METHODOLOGIE

15. Duidelijkheidshalve hanteert het Controleorgaan specifiek de termen van de WGB, de WPA, de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP) alsook van de richtlijnen en omzendbrieven waarnaar wordt verwezen. Indien een term of een begrip in een bepaalde zin moet worden begrepen, wordt dit uitdrukkelijk vermeld in het rapport.

16. Het onderzoeksrapport CON22008 is gebaseerd op verschillende onderzoeksinstrumenten en -middelen, meer bepaald:

- een informatieverzoek aan de federale politie van 9 september 2022;
- het antwoord van de federale politie van 13 oktober 2022;
- een brief aan de federale politie van 14 december 2022;
- een onderhoud tussen het COC en de federale politie op 13.02.2023;
- het onderzoek van individuele dossiers die het Controleorgaan heeft behandeld, meer bepaald verzoeken tot onrechtstreekse uitoefening van rechten krachtens artikel 42 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en klachten krachtens artikel 240, 4° van dezelfde wet;
- de samenvattende brief van het COC aan de federale politie op 3 januari 2025;
- het antwoord van de federale politie aan het COC van 24 april 2025;
- de vraag van het COC aan de federale politie van 20 oktober 2025 om een kopie te krijgen van de lijst met persoonsgegevens en informatie met betrekking tot 1.713 personen die op 7 juni 2017 werd toegestuurd aan de Turkse autoriteiten;
- de lijst met persoonsgegevens en informatie met betrekking tot 1.713 personen die op 7 juni 2017 werd toegestuurd aan de Turkse autoriteiten, door de federale politie op 22 oktober 2025 toegestuurd aan het COC;

[9] Artikel 248 van de WGB.

- de raadpleging van het unieke register van de verwerkingsactiviteiten voor de geïntegreerde politie;
- opzoekingen en onderzoek verricht in de documentatie van de geïntegreerde politie.

Op 16.03.2026 werd het ontwerprapport toegestuurd aan de federale politie voor voorafgaande lezing.
Op 20.04.2026 heeft de federale politie haar opmerkingen toegestuurd.

4. RECHTSKADER

4.1. WETTELIJK REFERENTIEKADER

17. Het wettelijke referentiekader voor het huidige rapport bestaat inzonderheid uit:

- de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WGB);
- de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (WPA);
- de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP);
- het koninklijk besluit van 14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie;
- het koninklijk besluit van 30 oktober 2015 betreffende de voorwaarden verbonden aan de mededeling van persoonsgegevens en informatie door de Belgische politiediensten aan de leden van Interpol en Interpol;
- de gemeenschappelijke richtlijn MFO3 van 14 juni 2002 van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken betreffende het informatiebeheer inzake gerechtelijke en bestuurlijke politie (MFO3) en haar fiches die niet toegankelijk zijn voor het publiek;
- de ministeriële omzendbrief van 27 maart 2014 betreffende de Belgische verbindingsofficieren van de geïntegreerde politie in het buitenland.

4.2. FOCUS OP DRIE ASPECTEN VAN HET TOEPASSELIJKE RECHTSKADER: WETTELIJKHEID VAN DE VERWERKING, VERPLICHTING OM ONJUISTE OF ONVOLLEDIGE PERSOONSGEGEVENS BIJ TE WERKEN EN LEVERING VAN HET BEWIJS VAN DE CONFORMITEIT VAN DE UITGEVOERDE VERWERKING

18. De artikelen 44/1 en 44/11/13 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (WPA), die in 2014 werden ingevoegd[10], voorzien in een gedetailleerde regeling voor de communicatie van gegevens door de Belgische politiediensten aan buitenlandse politiediensten of internationale organisaties voor politionele samenwerking.

[10] Voor zover dienstig benadrukt het Controleorgaan dat Verdrag 108 tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, na afloop waarvan de partijen in hun interne recht de nodige maatregelen moeten nemen om de beginselen

Met verwijzing naar de artikelen 4, §1, 4° en 16, §2, 1° van de oude wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (Wet van 8 december 1992 of WPL), bepaalt paragraaf 3 van artikel 44/11/13 van de WPA dat indien blijkt dat een gegeven dat overeenkomstig §1 werd meegedeeld – begrijpen als conform aan het rechtskader – niet langer correct is, de politiediensten de bestemmeling daarvan op de hoogte stellen en alles in het werk om de rechtzetting te bewerkstelligen.

19. In de parlementaire werkzaamheden[11] staat dat de punctuele mededeling van gegevens mogelijk moet zijn op basis van een internationale rechtsregel die België verbindt. De verwijzing naar het begrip "*internationale rechtsregel"* is geïnspireerd op de wet van 9 december 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp.
De parlementaire werkzaamheden wijzen er ook op dat het bestaan van een akkoord met een aangezochte of verzoekende staat niet noodzakelijk is voor de rechtshulp in strafzaken (art. 4 van voornoemde wet betreffende de wederzijdse rechtshulp). Voor de niet EU-landen waarmee België geen akkoord inzake politionele samenwerking heeft afgesloten, past men de in artikel 21 en 22 van de Wet persoonlijke levenssfeer bepaalde regels toe.
Tevens wordt gewezen op wat volgt: "*Wanneer de gegevensdoorgifte naar niet EU-landen deze bijzondere herhaalde of volumineuze dimensie aanneemt, moet deze doorgifte berusten op een internationale rechtsregel. Dit komt overeen met de huidige toepassing van de artikelen 21 en 22 WPL* [i.e. de oude wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens] *in de sector van de politionele samenwerking.*[12]".

20. De artikelen 28, 4° en 32 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WGB)[13], die in werking is getreden op 5 september 2018, bepalen dat de verwerkte gegevens correct moeten zijn en zo nodig moeten worden geactualiseerd. Concreet moeten alle redelijke maatregelen worden getroffen opdat persoonsgegevens die onjuist zijn, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onverwijld zouden worden gewist of gerectificeerd.

Artikel 32 luidt als volgt:

> "*§ 1. Persoonsgegevens die op feiten zijn gebaseerd, worden voor zover mogelijk onderscheiden van persoonsgegevens die op een persoonlijk oordeel zijn gebaseerd.*
> *§ 2. De bevoegde overheden nemen alle redelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens die onjuist, onvolledig of niet meer actueel zijn, niet worden doorgezonden of beschikbaar worden gesteld. Daartoe*

ervan toe te passen om, op hun grondgebied, de eerbied voor de fundamentele rechten van de mens ten aanzien van de toepassing van de gegevensbescherming te verzekeren, door België werd ondertekend op 7 mei 1982 en na bekrachtiging in werking is getreden op 1 september 1993. Dit Verdrag bevat de beginselen van de verwerking en is van toepassing op de politiediensten.
Zie meer bepaald: Officiële website van de Raad van Europa, Overzicht van de stand van ondertekeningen en bekrachtigingen van verdrag 108, https://www.coe.int/fr/web/Conventions/full-list/?module=signatures-by-treaty&treatynum=108 en Officiële website van de Raad van Europa, Verdrag 108 en protocollen, https://www.coe.int/fr/web/data-protection/convention108-and-protocol, bezocht op 12.01.2026.

[11] Wetsontwerp tot wijziging van de wet op het politieambt, de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en het wetboek van strafvordering, Parl. St., gewone zitting, DOC 53 3105/001.

[12] *Ibidem.*

[13] Die de artikelen 4.1, d) en 7 van de LED omzetten.

controleert iedere bevoegde overheid, voor zover mogelijk, de kwaliteit van de persoonsgegevens voordat de gegevens worden doorgezonden of beschikbaar worden gesteld.

Voor zover mogelijk wordt bij de doorzending van persoonsgegevens te allen tijde de noodzakelijke aanvullende informatie worden toegevoegd aan de hand waarvan de ontvangende bevoegde overheid de mate van juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van persoonsgegevens kan beoordelen, alsmede de mate waarin ze actueel zijn.

§ 3. Indien blijkt dat onjuiste persoonsgegevens zijn doorgezonden, of dat de persoonsgegevens op onrechtmatige wijze zijn doorgezonden, wordt de ontvanger daarvan onverwijld in kennis gesteld. In dat geval worden de persoonsgegevens gerectificeerd of gewist, of wordt de verwerking beperkt overeenkomstig artikel 39.".

Artikel 44/11/13 van de WPA werd in 2019 aangevuld met een verwijzing naar titel 2 van de WGB (en dus ook naar de artikelen 28, 4° en 32), als gevolg van een actualisering en een aanpassing aan de nieuwe toepasselijke regelgeving[14].

Het oude artikel 4, 4° van de WPL voorzag al in een soortgelijke verplichting.

21. Met betrekking tot de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) voorziet artikel 44/5, §6, van de WPA sinds 2014 eveneens in een verplichting tot bijwerking ten laste van de politiediensten wanneer zij zelf, via de betrokken persoon of via de advocaat van deze laatste, via feedback vanwege de gerechtelijke overheid of door eender welk ander middel kennis krijgen van het feit dat de gegevens niet langer juist zijn[15] of niet langer beantwoorden aan de wettelijke voorwaarden voor verwerking[16].
In de mogelijkheid van feedback vanwege de gerechtelijke overheid aan de politiediensten die ertoe kan leiden dat er wijzigingen moeten worden aangebracht in de ANG, is ook voorzien sinds 2014[17].

22. Uit bovenstaande elementen blijkt dat het beginsel van bijwerking van de verwerkte gegevens een gevolg is van de verplichting om een onderscheid te maken tussen enerzijds categorieën van betrokken personen en persoonsgegevens die gebaseerd zijn op feiten en anderzijds die welke gebaseerd zijn op persoonlijke beoordelingen.
In deze zin lezen we in de parlementaire werkzaamheden van de artikelen 31 en 32 van de WGB wat volgt: "*Zonder afbreuk te doen aan het vermoeden van onschuld is het in een voortdurende stroom van informatievergaring niet altijd mogelijk om de juistheid hiervan na te gaan. Er kan bijvoorbeeld naar aanleiding van een aangifte van meerdere*

[14] Wetsvoorstel tot wijziging van diverse bepalingen wat het politionele informatiebeheer betreft, Parl. St., gewone zitting, DOC 54 3697/001, p. 46.
[15] De termen "*niet langer juist zijn*" werden in 2019 toegevoegd om gevolg te geven aan artikel 28, 4°, van de LPD, daar dit element onvoldoende duidelijk was op juridisch vlak (DOC 54 3697/001, *op. cit.*, p. 26).
[16] Krachtens artikel 44/5, §5, van de WPA omvatten de gegevens die worden verwerkt voor doeleinden van gerechtelijke politie (art. 44/5, §§ 3 en 4) ook de gegevens die worden verwerkt in het kader van de internationale gerechtelijke en politionele samenwerking in strafzaken.
[17] Artikel 646 van het Wetboek van Strafvordering. Het Controleorgaan vestigt de aandacht op het feit dat, ten tijde van de redactie van het huidige verslag, het koninklijk besluit zoals bedoeld in artikel 646 van het Wetboek van Strafvordering zoals opgenomen in deze bepaling sinds 2014, nog niet is genomen.

getuigen een ernstig vermoeden zijn dat iemand in aanmerking komt als verdachte van een misdrijf (bv. zedendelict) wat dan later weer na verder onderzoek kan worden weerlegd."[18].

Om deze reden moeten de bevoegde overheden alle redelijke maatregelen nemen om te garanderen dat gegevens die onjuist, onvolledig of niet langer actueel zijn, niet ter beschikking worden gesteld of desgevallend na doorgifte worden bijgewerkt[19].

Concreet kan een persoon in een andere categorie worden ondergebracht naargelang een onderzoek vordert. Dit belet in geen geval dat de politiediensten de persoonsgegevens van de betrokkene verwerken in het kader van hun opdrachten, maar dit vereist wel dat ze alle noodzakelijke technische en organisatorische maatregelen nemen om deze gegevens actueel te houden (met inbegrip van de categorisering).
Naast de toepassing van een beginsel van gegevensbescherming gaat het om een verantwoordelijk en gezond beheer van de politionele informatie, wat een belangrijk instrument is van de politiediensten in het kader van de uitvoering van hun opdrachten maar ook voor hun partners zoals de gerechtelijke overheden[20] en buitenlandse politiediensten.

23. Artikel 4, §2, van de wet van 8 december 1992, voortaan vervangen door de artikelen 29, §5, en 50, lid 2 van de WGB, voorziet in de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke om te allen tijde het bewijs te kunnen leveren van de conformiteit van de verwerking die onder zijn verantwoordelijkheid is verricht. Deze bewijsvoering wordt meer bepaald gematerialiseerd door de toegang[21] van het Controleorgaan tot de gegevens die de politiediensten verwerken in overeenstemming met de artikelen 44/1 tot 44/11/14 van de WPA en het bijhouden van het unieke register van de verwerkingsactiviteiten van de geïntegreerde politie[22].

5. RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

24. De resultaten van het onderzoek kunnen als volgt worden samengevat:
(1) Persoonsgegevens en informatie met betrekking tot 1.713 personen ("de lijst met 1.713 personen"), die het voorwerp uitmaakten van een internationale signalering (INTERPOL) vanwege België, werden in de vorm van een lijst via de Belgische verbindingsofficier in Turkije en op eenzijdige wijze toegestuurd aan de Turkse autoriteiten, samen met de bestaande en gebruikte kanalen voor internationale uitwisseling van politionele informatie.

(2) De rechtsgrondslag en het doel van de lijst met 1.713 personen zijn niet duidelijk geïdentificeerd.

[18] Wetsontwerp betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, Parl. St., gewone zitting, DOC 54 3126/001, p. 75-76.
[19] *Ibidem*.
[20] Zie ook, voor zover dienstig, considerans 30 van de LED.
[21] Artikel 244, §1, van de WGB.
[22] Artikel 55, §3, van de WGB.

(3) De rechtsgrondslag voor communicatie van de lijst met 1.713 personen vanwege de Belgische politiediensten aan de Turkse autoriteiten is niet duidelijk geïdentificeerd.

(4) De naleving van technische en organisatorische maatregelen die ten minste de vertrouwelijkheid, de beschikbaarheid en de veiligheid van de communicatie van de gegevens garanderen werd niet duidelijk aangetoond.

(5) De politiediensten tonen niet aan dat alle redelijke maatregelen tot naleving van het beginsel van actualisering van de gegevens in de lijst met 1.713 personen zijn genomen in de zin van artikel 44/11/13, §3, van de wet op het politieambt.

(6) De stelselmatige doorverwijzing van de personen die het voorwerp uitmaken van een weigering van binnenkomst op het Turkse grondgebied naar het Controleorgaan opdat ze hun rechten zouden uitoefenen krachtens artikel 42 van de wet van 30 juli 2018 (WGB), verlegt de kwestie van de bijwerking van de gegevens naar de verificaties door het Controleorgaan terwijl dit in de eerste plaats behoort tot de verantwoordelijkheid van de politiediensten die deze gegevens hebben doorgestuurd.

(7) De betrouwbaarheid van de niet-gedateerde lijst van 1.713 namen die werd toegestuurd aan het Controleorgaan, kan niet worden geverifieerd en het bestaan van eventuele eerdere versies of latere correcties kan niet worden uitgesloten.

25. Op 20.10.2025 heeft het Controleorgaan aan de geïntegreerde politie gevraagd een kopie toe te sturen van de lijst met persoonsgegevens en informatie betreffende 1.713 personen die op 17 juni 2017 via de Belgische verbindingsofficier in Turkije werd toegestuurd aan de Turkse autoriteiten ("lijst met 1.713 personen"). Er werd uitdrukkelijk gevraagd dat de kopie leesbaar zou zijn en om de data van eventuele wijzigingen te vermelden.
Het Controleorgaan heeft de bewuste lijst ontvangen op 22.10.2025.

Het Controleorgaan heeft een methodologie vastgesteld om de overeenkomsten te kunnen identificeren tussen de lijst met 1.713 personen en de lijst met personen die eerder hun rechten krachtens artikel 42 of 240, 4° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens hadden uitgeoefend bij het Controleorgaan ("individuele dossiers").

Op basis van deze vergelijking heeft het COC **59** namen geïdentificeerd waarvoor de familienaam, de voornaam en de geboortedatum overeenkwamen.

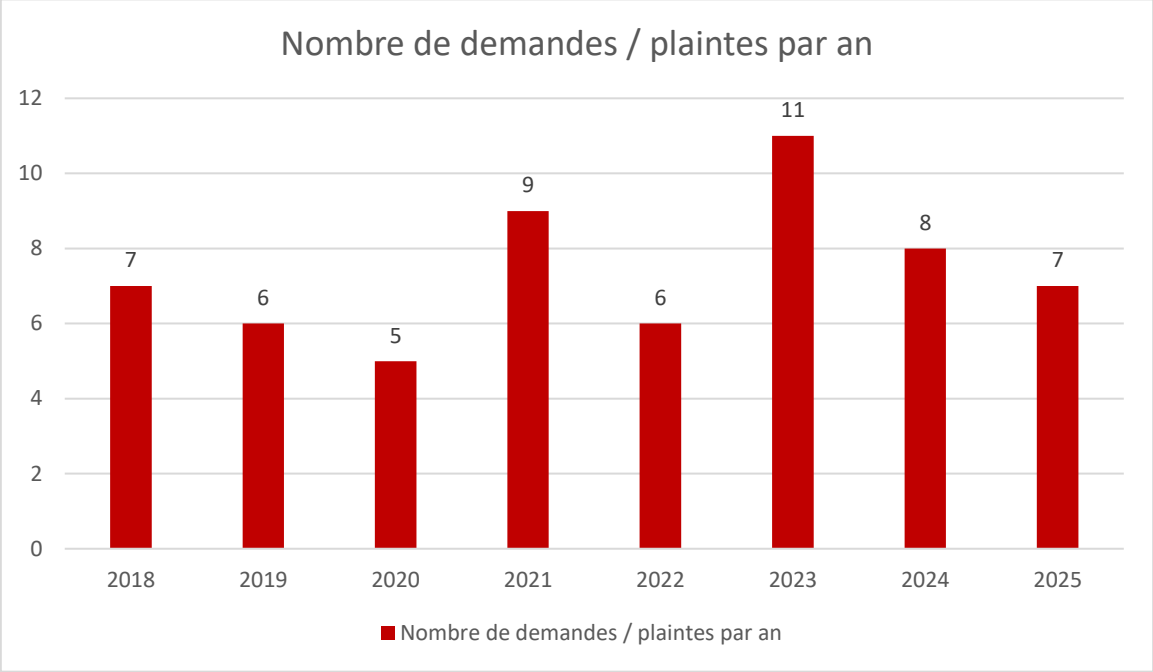
Het resultaat van deze oefening van vergelijking en enkele bijkomende opmerkingen worden hierna gedeeld:

- De statistieken die uit de vastgestelde methodologie kunnen worden gehaald, moeten in aanmerking worden genomen als resulterende uit de geïdentificeerde en gecontroleerde overeenkomsten die het aantal betrokken

personen vertegenwoordigen voor wie het COC met zekerheid heeft kunnen vaststellen dat ze voorkwamen op de lijst met 1.713 personen en dat ze hun rechten hebben uitgeoefend bij of via het COC.

- De concordantieoefening kon geen rekening houden met een eventuele wijziging van familienaam of voornaam na de inschrijving op de lijst met 1.713 personen.
- Het onderzoek van individuele dossiers waarin de kwestie van de weigering van binnenkomst op het Turkse grondgebied door de betrokkene ter sprake werd gebracht in zijn aanvankelijke verzoek en die de aandacht van het COC hebben getrokken en aanleiding hebben gegeven tot de eerste vragen, heeft toegelaten 6 dossiers te identificeren waarvoor de familienamen niet voorkomen op de lijst die de federale politie op 22.10.2025 heeft toegestuurd.
- 4/59 dossiers werden gearchiveerd daar het COC niet over voldoende elementen beschikte om zich te vergewissen van de identiteit van de betrokkene of omdat het aanvankelijke verzoek te vaag was om het voor het COC mogelijk te maken na te gaan of het bevoegd was en omdat de betrokkene nooit heeft bevestigd dat hij zijn rechten wenste uit te oefenen na de ontvangstbevestiging door het COC.
- In 1/59 dossier blijkt uit de door de federale politie toegestuurde evaluatie dat de betrokkene op het ogenblik van doorgifte van de lijst niet het voorwerp uitmaakte van een Interpol-signalering door België, terwijl deze persoon wel degelijk op de lijst stond die de federale politie op 22.10.2025 had toegestuurd. Op te merken valt dat de betrokkene op het ogenblik van de doorgifte het voorwerp uitmaakte van een Interpol-signalering door een andere Staat.
- Deze vaststellingen relativeren de bewering door de politiediensten volgens dewelke de personen van wie de gegevens werden toegestuurd, op het ogenblik van de verstrekking van de gegevens het voorwerp uitmaakten van een internationale signalering (Interpol) door België.
- In 3/59 dossiers verwees de betrokkene uitdrukkelijk naar een 'lijst' met gesignaleerde personen.
- Uitsluitend op basis van het jaar van indiening van de unieke aanvraag / klacht en van de indiening van de eerste aanvraag / klacht voor de personen die meermaals hun rechten hebben uitgeoefend bij of via het COC, is het totaal van de aanvragen per jaar gelijk aan[23]:

[23] Er kan immers niet worden uitgesloten dat andere dossiers betreffende het thema van onderzoek CON22008 in de fase van verwerking verkeren bij het COC op het ogenblik van afsluiting van onderzoek CON22008 en bijgevolg uitgesloten zijn van de extractie uit het CMS (case management system) daar ze niet zijn gearchiveerd.

Nombre de demandes / plaintes par an
12
10
8
6
4
2
0
7
6
5
9
6
11
8
7
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
Nombre de demandes / plaintes par an

6. CONCLUSIE – CORRIGERENDE MAATREGELEN EN AANBEVELING

6.1. CONCLUSIE

26. Onderzoek CON22008 heeft aangetoond dat de politiediensten op 7 juni 2017 persoonsgegevens en informatie met betrekking tot 1.713 personen in de vorm van een lijst ("de lijst met 1.713 personen") via de Belgische verbindingsofficier in Turkije hebben verstrekt aan de Belgische autoriteiten.

27. Aldus heeft onderzoek CON22008 de vragen bevestigd die het Controleorgaan zich stelde met betrekking tot het verband tussen de toename van de aanvragen tot onrechtstreekse uitoefening van rechten en van klachten ("individuele dossiers") met betrekking tot een weigering van binnenkomst op het Turkse grondgebied evenals de mededeling door de Belgische politiediensten aan de Turkse autoriteiten van persoonsgegevens betreffende bepaalde categorieën van personen op een gegeven ogenblik.
Deze vragen zijn beetje bij beetje aan de oppervlakte gekomen en zijn toegenomen in de periode 2022 – 2023 na afloop van de covid-19-pandemie, i.e. toen verplaatsingen naar het buitenland weer op een normalere wijze konden plaatsvinden.

Dit betekent dat, meer dan vijf jaar nadat de lijst met 1.713 namen werd verstuurd, de betrokken personen werden geconfronteerd met een of meerdere weigeringen van binnenkomst op het grondgebied en beetje bij beetje hebben vastgesteld dat er een verband was met de Belgische politiediensten.
Volgens de politiediensten is er slechts eenmaal een dergelijke lijst verstuurd en dat enkel naar de Turkse autoriteiten. Het Controleorgaan kan niet anders dan vaststellen dat de personen die zich tot deze instantie richten als gevolg van een weigering van binnenkomst op het grondgebied, soms meerdere landen identificeren (alleen of naast ook Turkije).

Zonder de verklaring van de politiediensten in twijfel te willen trekken wat betreft het eenmalige karakter van de genoemde doorgifte van de lijst, heeft het gebrek aan maatregelen tot bescherming van de bewaring van en de toegang tot de verstrekte gegevens, gecombineerd met de soevereiniteit van de Turkse autoriteiten ten aanzien van de door hen ontvangen gegevens, als gevolg dat de deur wordt opengezet voor de hypothese van latere doorgiftes aan andere ontvangers (landen).

28. Wanneer de verstrekte gegevens bovendien onvoldoende worden geactualiseerd, gaat de controle op deze gegevens totaal verloren.
De gevolgen daarvan zijn ernstig, voor zowel de betrokkenen op het vlak van gegevensbescherming als de diensten en autoriteiten die het risico lopen te werken met verouderde gegevens.

29. Onderzoek CON22008 focuste op twee aspecten, i.e. enerzijds de wettelijkheid van de eenmalige communicatie op 7 juni 2017 van persoonsgegevens en informatie betreffende 1.713 personen door de Belgische politiediensten aan de

Turkse autoriteiten via de Belgische verbindingsofficier in Turkije en, anderzijds, de toepassing van het beginsel van actualisering van de verwerkte – en dus ook verstrekte – gegevens wanneer blijkt dat deze gegevens onjuist of onvolledig zijn.

30. Er kan niet worden betwist dat wanneer de politiediensten over voldoende elementen beschikken om een verband vast te stellen tussen een persoon en een strafbaar feit (al dan niet gelokaliseerd in tijd en ruimte), zij de gegevens van die persoon mogen verwerken in de nationale en internationale operationele politionele gegevensbanken (inclusief via een signalering en informatie-uitwisseling).

De verplichting om over een rechtsgrondslag te beschikken blijft echter bestaan, zelfs indien het doel als rechtmatig kan worden beschouwd.

31. Wat betreft de eenzijdige mededeling van de lijst hebben de politiediensten op geen enkele wijze een duidelijk antwoord gegeven op de vragen van het Controleorgaan, meer bepaald wat betreft de rechtsgrondslag voor opmaak van de lijst en doorgifte ervan aan de Turkse autoriteiten via de Belgische verbindingsofficier in Turkije.

32. Wat betreft de toepassing van het beginsel van actualisering is het onaanvaardbaar – en zelfs ontstellend – te beschouwen dat de intrekking van een Interpol-signalering volstond bij wijze van actualisering van gegevens die eerder op eenzijdige wijze waren verstrekt en voor het overige te verwijzen naar een eerder "politieke" oplossing van de kwestie.
In dezelfde zin moeten de politiediensten als functionele verwerkingsverantwoordelijke niet wachten tot een betrokkene zijn rechten uitoefent om de gegevens bij te werken die ze met betrekking tot die persoon verwerken.

Deze benadering beantwoordt niet aan een verantwoordelijke toepassing van het beginsel van actualisering van de gegevens dat deel uitmaakt van de rechten van de betrokkenen en dat bijdraagt, zoals het Controleorgaan regelmatig in herinnering brengt, tot een doeltreffend beheer van de politionele informatie ten dienste van de opdrachten van de politie.

6.2. CORRIGERENDE MAATREGELEN EN AANBEVELING

OM DEZE REDENEN,

Gelet op de artikelen 71 en 247, 3° en 4° van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens legt het Controleorgaan op de politionele informatie aan de federale politie de volgende corrigerende maatregelen op:

RAPPORT

1. Berispt de federale politie met betrekking tot het feit dat de mededeling van een lijst met persoonsgegevens en informatie betreffende 1.713 personen via de Belgische verbindingsofficier in Turkije aan de Turkse autoriteiten op 7 juni 2017 heeft geleid tot een schending van een bepaling van de regelgeving betreffende de verwerkingen van persoonsgegevens, in casu de artikelen 44/1 en 44/11/13 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt en de artikelen 4, §1, 4° en 16, §2, 1° van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, vervangen door de artikelen 28 en 32 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

2. Beveelt de federale politie om binnen de twee maanden **de verwerking in overeenstemming te brengen** met de bepalingen van de regelgeving betreffende de verwerking van persoonsgegevens.
Dit in overeenstemming brengen moet worden geconcretiseerd door het overtuigende bewijs dat de Turkse autoriteiten op de hoogte zijn van het feit dat de lijst met persoonsgegevens betreffende 1.713 personen die op 7 juni 2017 via de Belgische verbindingsofficier in Turkije aan de Turkse autoriteiten werd toegestuurd, niet langer actueel is.
Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door een formele mededeling, met bewijskracht, via de Belgische verbindingsofficier in Turkije of met eender welk middel dat eigen is aan de federale politie.

Het Controleorgaan op de politionele informatie formuleert de volgende aanbeveling aan de federale politie:

Het **beveelt** de federale politie **aan** om **concreet voort te gaan met de ontwikkeling van een beheersysteem (*Case Management System*)**, dat inzonderheid (zonder volledigheid na te streven) moet toelaten om aanvragen tot signalering te verwerken (met inbegrip van functionaliteiten zoals opzoeken (*query*) op basis van een of meerdere criteria) alsook hun opvolging mogelijk maakt evenals de informatie-uitwisseling op internationaal niveau en de opmaak van statistieken voor de doeltreffende uitoefening van haar opdrachten gedurende 24 uur per dag en 7 dagen per week zoals bedoeld in de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, en in het koninklijk besluit van 14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie.

Aldus beslist door het Controleorgaan op de politionele informatie op 14 juli 2026.

Het Controleorgaan herinnert eraan dat de politiedienst de mogelijkheid geniet beroep in te stellen voor het hof van beroep van de woonplaats of de zetel van de aanvrager binnen de termijn van 30 dagen vanaf de definitieve beslissing van het Controleorgaan (artikel 248, §1, eerste lid, en §2 van de WGB). Daar het Controleorgaan geen rechtspersoonlijkheid heeft, moet het beroep worden ingesteld tegen de Belgische Staat.

Het Controleorgaan vestigt ook de aandacht op het feit dat de opgelegde corrigerende maatregel uitvoerbaar bij voorraad is niettegenstaande beroep (artikel 248, §1, 2de lid van de WGB).

* * * * * *

Voor het Controleorgaan (get.)

Controleorgaan op de politionele informatie

Organe de contrôle de l'information policière